

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak			
Helyben:		Vidékre:	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "
Egy óra	1 "	Egy óra	2 "

Felelős szerkesztő
Kutasi Imre.

Szerkesztőség Csapó-utca 9. sz.
Kiadóhivatal Csapó-utca 9. sz.
Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fe.

Néhány szó a népkonyha s az ingyenkenyér intézmények vezetőihez.

Debreczen, jan. 25.

A mult hét első napjai valamelyikén egy vezércikket irtam e b. lapba, ösmertetvén a budapesti ingyenkenyér és ingyentej intézményeket, az emberbaráti szeretet e fonségesen szép alkotásait. Leírtam, saját szememmel való látásom után, mint végezik országunk székesfővárosának nemes szívű emberei, férfiak és nők egyaránt, a jótékonyág ez alakban megnyilatkozó munkáját, s elmondottam, milyen súlyt helyeznek arra, hogy a szegények ott a helyszínén egyék meg a kapott kenyeret, a gyermekek ott az intézmény helyiségében fogyasztszák el a jó langyos tejet, együtt a mellé adott fehér zsemlyével.

Teszik pedig ezt így azért, mert elejét akarják venni a csalásnak, jól tudván, milyen gonosz kerítő az éhség csalásra, lopásra és mindenféle bűnre.

Meg akarják pedig előzni a csalás lehetőségét azért, hogy el ne kopják a saretai nő mécsének olaja, hogy össze ne törjék a samaritánusi érzés jótettekben nyilatkozó áldozatkészségének enyhe világot terjesztő mécsé, vagyis, képek nélkül szólva, hogy érdemesnek tartsa az említett czélokra áldozni kész nagy kö-

zönség az áldozatvitelt, annak tudatában, hogy valóságosan éhséget esillapít, s a helyett hogy jót tenne, nem viszen akaratlanul is még több áldozatot arra az oltárra, melyről a család, a bűn füstölő fellegei gomolyognak szerteszt.

Évről-évre meg szoktam tenni, megnéztem hát az idén is, épen a napokban néztem meg a debreczeni népkonyha s az ingyenkenyér-osztásának intézményeit, hogy, magamban legalább, összehasonlítást tegyek a budapesti s a debreczeni eljárás módozatai közt, s felhasználjam tapasztalataim eredményét városunk szegényeinek javára s itteni eljárásunk esetleges fogyatkozásainak megszüntetésére.

Tudom hogy én, csekély befolyással, nem szüntethetem meg azt, a mit itt fogyatékosnak találtam. De azt mindenesetre remélhetem, hogy szavamát talán meghallják olyanok is, kiknek erő vagyon a kezökben, meleg indulat a szívökben, kik, ha akarják, ledönthetik a javítás elé háramló akadályokat, s a régi hiányok helyére új és jobb állapotokat teremthetnek.

Ne tagadjuk, hogy városunkban sok ellensége van főként az ingyenkenyér intézményének. Sokan vannak, kik úgy látszik, sajnálják városunk szegényeitől azt a darab napi kenyeret, melyért ezeknek nem kell megdolgozniok, mert ezt

az isteni könyörület nevében „ingyen” kapják meg. Sokan vannak, kik fenhangon hirdetik, hogy bűn és még több rosszra csábító eszköz az ingyenkenyér-osztogatás, mert hiszen a benne részesülők jó része, mindjárt a városháza kapuja alól kijövet, eladja kenyerét, vagy a mi még rosszabb, pálinkával cseréli azt be.

Nos hát ha ez így van, szüntessük be azonnal az ingyenkenyér osztogatását! A jótékonyág szelid nemtői miért feketitenék be fehér szárnyaikat a Moloch-bálványból áramló sötét füsttel?!

Nem tagadom egy perczre sem, — hogy ebben a vádban van valami igaz, de én ösmerem azt a nagy emberszereteti elvet is, hogy néhány álnok lélek kedvéért sohasem szabad a jótékonyág forrásait teljesen elzárni, s az érdemtelene kedvéért nem kell a könyörület jótékonyágából kizárni azokat, a kik arra igazán rászorultak.

Nó meg azt is tudom aztán, hogy szerfölött kényelmes és könnyű ilyen gyakorlati irányu, elvinek nevezett kifogásokat emelni valamely intézmény ellen, csak azért, hogy saját tárczánkat meg ne kelljen nyitni, a mikor aztán megmarad és fennhangzik az elv, no meg nálunk marad a pénz is.

Rendezzék be az ingyenkenyér-ügy

Tárcza.

Egy fiatal asszonynak.

(K. K. E.-nak)

Könnyen érkezéltél az
Enyhetadó révbe,
Hófhér lelkednek
Szárnya nincs megtépve,
Szíved virágára
Durva láb nem hágett,
Csak szeretni tudod
Ezt a szép világot.

Ragyogó napsugár,
Verőfény a részed,
Gógicséző szótól
Hangos lesz a fészek;
Teljesül legszentebb:
Az anjai vágyad,
Meghallgatta az Ur
Esdeklő imádat.

Édes bizalommal
Nézhetsz a jövőbe,
A merre csak látol
Virággal benöve.
Órökös tavasznak
Balzsamos ozonja
Pazar bűbájjal
Buja kézzel ontja.

De ha egyszer talán
Egédnek kárpitját,

Sötéten borongó
Fellegek borítják, —
Már adott az Isten
Védő pajzs-on neked:
Mindennel megküzdő —
Anjai szivedet.

Tar Zoltán.

A jutalomjáték.

Irtá: Ch. Esquier.

I.

Történik a Fantaisies Bouffes színházban.

Kivül, a bejárat előtt nagy tömeg verődik össze az óriási színlap előtt, mely Blangras, a jeles jutalomjátékát hirdeti a következő darabban:

A montholon-téri ör leánya.

A színlapon feltűnő betűkkel még az a csábítás is olvasható:

»A 3. felvonásban a
Dalt az arany buzaszem-
ről Blangras ur személye-
sen fogja elénekelni.«

A járókelőket megállítja a vonzó hirdetés; a pénztár körül valóságos harcok támadnak.

Benn a színházban, a kulisszák mögött, a rendező csengettyűje megszólal. Az igazgató kiadja a rendeleteit.

Az igazgató: Helyet a színpadon! . . . Kezdődik! (A rendezőhöz.) A nézőtér zsufolásig tele van! Az ördögbe is, és épen ma kell Blangras jutalomjátékának lennie! . . . Miesoda bevétel! Az ember megbolondulhatna az irigységtől! . . . Harmadik csengetés!

Charette (a kórnikus, a pillanatban elősiet): Megálj! Ne kezdjük még!

Igazgató: Miért?

Charette: Blangras még nincs itt!

Igazgató: Lehetetlen! A jutalomjátéka napján! Nincs itt, mikor már el kell kezdenünk? Bizonyos ön abban?

Charette: Már hogyne, direktor ur! hiszen egy öltözőnk van!

Igazgató: A közönség már türelmetlen. Charette: Lehetetlen Blangras nélkül megkezdeni . . .

(Mind a hárman egymásra néznek: Mit csinájunk?)

A kétségbeesés nagy. Lótás-futás, kiáltozás a kulisszák mögött és a folyosón. Végre megjelenik Blangras.

Az igazgató (egyszerre): Blangras! Ál-A rendező) lat! Öltözz fel! Hamar!
Charette) Kezdődik!

Blangras (nagy n s omoru arczal áll meg előttük és a torkára mutat.)

Az igazgató)

A rendező): He? mi? mi történt?

Charette)

Blangras (ahig hallható rekedt hangon): Temetésen voltam . . . Nem hiányozhattam onnan.

intézői úgy a dolgot, — jól tudom, hogy ehhez egy más, erre a célra alkalmas helyiség kell, — a hogy azt, leírtam multkor cikkemben, a budapestiek teszik: egyék meg a szegények, kellő ellenőrzés mellett, ott a helyszínén a nekik átadott kenyert, s csak azt vigyék haza, a mit hálosági bizonylat alapján, otthon betegen fekvő, járnai nem tudó, béna hozzátartozóik részére kapnak. Mert azzal a szokással, hogy az a száz és száz didergő nyomorult ott a mi városházánk udvarán gyűljön össze, s főkapuján ömöljék ki fényes délelőttön, — ezzel a szokással előbb-utóbb ugyis szakítanunk kell. Nem jól van az úgy, hogy a ki megkapja a maga ingyenkenyerét, átmehet a népkonyhába, s ott újra kap kenyeret is levele, vagy csak főzeléke mellé. Ez biztosan vezérlő kísértés, igenis, a rosszakaratu család felé. Nem jól van az és nincs benne igaz humanitás, ha a nyomor lép a napfény elé; mi nekünk kell feléje inkább közelnedünk; valami olyan középhelyet kell találnunk, a melyhez a szegény épen olyan közel vagy épen olyan távol van, a mennyire a szegénység nyomorán enyhíteni vágyó magasabb osztályok emberei vannak ahhoz.

Ezért alkalmasabb az éhező népnyomora enyhítésére a népkonyha mostani helyisége, mint szép városházánk, bármely ilyen célra.

Ki tagadja ezt?!

És én épen ezért azt javasolnám e két intézmény vezetőinek: olvadjanak egy helyen össze egy egységes, így aztán több jót tenni képes nagy jótékony intézményné, melyben a kenyeret az eddigi ingyenkenyer-osztogató, a levest és főzeléket pedig a népkonyha fentartó közgei adják, — a mikor a kenyeret ételeik mellé megevének a szegények, nem

adhatják azt el, nem cserélhetik be pálinkával; nagyobb kenyérdarabot is kapnak, mint a mennyit a mai népkonyha adhat, sőt ez felszabadulván a kenyéradás terhe alól, talán az ételből adhat a mostaninál nagyobb adagot, vagy több szegényre is kiterjeszheti áldásos működését, mint a mennyien azt most igénybe veszik. Hiszen azt mondták nekem a népkonyhán, hogy akár 1000 szegény részére is tudnának ott főzni.

Egyszóval koncentráljuk az életadó erők tüzhelyeinek melegét. Engedjen mindenik fél a reája méltán háramló ama dícsőségből, hogy őt külön-külön helyen áldják és magasztalják jótékony-ságáért.

Bizony jobb lesz így, a hogy én gondolom.

A kivitelben nekem sehol sincsen szavam. De ha tudom, hogy milyen erő áll az ingyenkenyer intézményének élén, akkor igen könnyen el tudom azt is képzelni, hogy az ő jóakarata előtt le fognak omlani az ellenvetések falai.

Ugy legyen!

Csiky Lajos.

A nagyvilágból.

— Merénylet György görög király ellen. Bécsből írják a p u n k n a k: Egy itteni könyvatos-ujság párisi távirata szerint György görög király ellen Athénben merényletet akartak elkövetni. A király a Phaleron-kertben sétált, a mikor egy bokor mögött elrejtőzött ember villogó késsel rávetette magát és le akarta szurni. Egy véletlenül arra járó kertfelügyelő átkarolta a vadul hadonászó embert és elhárította a királynak szánt szurást. György király sértetlen maradt, a kertfelügyelő azonban súlyosan megsebesült. A merénylőt letartóztatták. Azt hiszik, hogy elmeháborodott ember. — A

bécsi görög követségben az állítólagos merényléről még nem tudnak semmit.

— Napoleon Viktor francia trónkövetelő. ről azt írja a Cris de Paris, hogy ismét komolyan foglalkozik a házassági tervvel. A Klementina belga hercegnővel való házassága már füstbe ment, de környezete nagyban inspirálja, hogy kérje meg Heléna orosz nagyhercegnőt, Wladimir nagyherceg leányát. A herceg szereti a csöndes, családias életmódot és csak abban az esetben nősül, ha olyan igénytelen feleséget kap, mint amilyen asszony az ő anyja, Klótiid hercegnő. A Cris de Paris azt is írja, hogy a herceg ellensége a nacionalistáknak, de annál nagyobb bámulójá Waldeck Rousseau miniszter elnöknek.

— Baleset Vízkereszt ünnepe. A pétervári Birseviya-Vjedomosztinak jelentik Bjelgorodoól (kurszki kormányzóság): Mikor a katonaság a hó 19-én a Vízkereszt ünnepe alkalmával tartott díszszemléről zeneszóval hazatért, egy kocsiak a lovai a szokásos puskalövésektől megbokrosodtak és nekimentek a katonaságnak. Tizenöt ember többé kevésbé súlyos sérülést szenvedett.

— Oroszország és Abesszia. Az orosz kormány már évek óta egy rendkívüli missziót tartott fenn Abessziában, amelynek élén Wlassow állt, akit most a cár cettinjei orosz miniszterrezidensnek nevezett ki. Most, mint Pétervárról jelentik, Oroszország állandó képviselőt szervez a negus mellett, amelynek vezetőjét némsokára kinevezték. A misszió első sorban valláspolitikai célja van.

A reklám művészete.

Debreczen, jan. 25.

Ha a magyar hirdető viszonyokról akarunk valamit elmondani, ráilleszhetjük az egész hirdető közönségre ezt a kis valósá-

Charette — a sugólyukban — odaszól Blangrasnak, hogy nyissa ki a száját!

No végre... Blangras, hirtelen nagy nyugalommal és elszántsággal előre lép, int a zenekarnak és — kinyitja a száját.

A dal — Charette éneke — meglepően szép. A nézőtérén csakhamar a lelkesedés melege árad szét. A hatás nagy. Még kell ismételnit a dalt. Charette újra énekel. Har-szor is megismétlik... És Charette újra énekel az aranybuzaszemről.

Blangras hajlong. Egy lelkes hölgy virágot dob a színpadra a nagy nagy művésznek. Blangras pedig boldog és csak hajlong; azt sem hallja, hogy a színpadot hagyja már el. A közönség azonban oly türelmetlen hogy Blangras enged: odalép a sugólyuk elé a zenekar megszólal... Blangras kinyitja a száját és — Charette nincs sehol.

Pánik. Füttty. Kiáltások. Egy látcső fölrepül a színpadra: csaknem fején találja Blangrast.

Függöny.

Egy héttel később a Fantaisies-Bouffes színházat be kellett zárni közönség híján; a direktor pedig tönkre ment.

A lapok egy álló hűtig tárgyalták a skandalumot ezzel a ezimmmel: »Egy tenorista, aki helyett a sugó énekel.«

Igazgató: Bizonyosan valami közeli rokona hát meg? mi?

Blangras: Nem.

Charette: Jó barát?

Blangras: Nem. Az inasom...

Igazgató: Az inas!?

Blangras: Igen. Az, aki eddigi minden kérésre nem is az oka volt... A nyomorult! ... Ot kellett lennem a temo... (köhög) ... vesztetem a hangomat; lehetetlen ma játszaniom (köhög...)

Igazgató: Mit? lehetlen? Azt szeretném látni! Ha beszélni tud, játszani is tud. A szerepe nem is oly tulságos nagy.

Blangras: Az egész darabot betölti...

Igazgató ha ki fog a hangból potolni fogja mozdulatokkal...

Blangras: Igen... De ott a Dal az arany buza szemről a harmadik felvonásban. A közönség hallani akar. Ez a dal az egész darab cluo-ja. Ha nem énekelek skandulum lesz. Össze fogják zuzni a székeket a nézőtérén... földobálnak majd a színpadra... Mit tegyek? mit tegyek?

Igazgató: Adja vissza a pénzeket!

Blangras: Igen... Csak hogy számítottam erre a bevételre... fizetésem vannak... és kedves direktor ur tudja, meg akartam magamnak szerezni az ön mellszobrát is... már ki is jelölté a helyét a lakásomban...

Igazgató (bizelkedve): Érttem önt. De hát mit tegyünk?

Charette (hirtelen fölkiált): Megvan!

Mind? Micsoda?

Charette: Az ötlet, melylyel megmentjük az előadást és a bevételt... (Blangras hoz.) Figyelj ide!... E fogod játszani a szerepedet; jól-rosszul, ahogy menni fog...

A harmadik felvonásban én elfoglalom a sugólyukat... Az ének-számmal aztán te kinyitod a szádát és én elénekelem helyetted a dalt... Senki sem fogja észrevenni... még magad sem... Ma különben is pompás hangnál vagyok...

Blangras: Ah! Oh! Öreg! köszönöm! Köszönöm! Te vagy az én őrangyalom!

(Az ötlet hatása órási; szenzációs jelenet a kulisszák mögött. Mindenki megöleli Charettet; a hölgyek meg is csókolják.)

Igazgató: De most aztán előre! Siessen Blangras! Hamar! Átöltözni!

II.

A harmadik felvonás.

Blangras a szerepét sokkal jobban játszotta el, mint maga is hitte volna.

Végre elérkezik az Arany buzaszem dalának jelenete. Blangras, hirtelen roppant lámpaláztól megkapatva, egy teljes percig mozdulatlanul áll. A zenekar már kétszer is megadta a jelt: a közönség türelmetlenül, meglepetten vár és tapsol. Ha otti csönd lesz egyszerre.

got. A magyar hirdető közönség igen csekély kivétellel azt hiszi, hogy a pénzt, a mit ő egyik-másik újságnak hirdetésért adott, az ablakon dobta ki és semmit sem sajnál üzleté berendezésénél úgy, mint a mit a hirdetésért fizetett.

Ha igazságosak akarunk lenni, azt kell mondanunk, hogy azoknak, a kik így beszélnek, igazuk van. Mert ne hirdessen az olyan egy betűt sem, akinek nincs meg az érzelme az iránt, hogy mit, kinek, miért és hogyan kell hirdetni. Egyszeri hirdetés kidobott pénz. Tízszor való hirdetés már forgalmaz annyit, hogy a hirdetés árértékét kifizetett összeget már visszakapjuk, tehát még mindig ráfizetünk. Százszori hirdetés teljesen fölkelti a közönség érdeklődését arunk, vagy ezégünk iránt és ha a százszor való hirdetés után is folytonos ügyes reklámmal és szembeötölő hirdetéssel hetenkint legalább kétszer háromszor ébren tartjuk a közönség érdeklődését, még a mi kereskedelmi és ipari szempontból ugyan csak szegény országunkba is tárva nyitva áll előttünk a meggazdagodás útján.

Az a hirdető dolga természetesen, hogy megváltgassa magának azokat az újságokat, a melyekben árucikkét hirdetni akarja. Vannak ugyanis dolgok, a melyeket csak a legelőkelőbb körök újságaiban lehet hirdetni, mert az alsóbb néprétegek nem élnek vele; vannak ismét más dolgok, a melyeket hiába hirdetnének az egymillió példányszámu előkelő lapban mert annak a cikknek a fogyasztó közönsége munkásokból, földművesekből és más e fajta emberekből kerül ki.

Magyarországon évenként alig költenek reklámra és hirdetésre tizenkét tizenégy millió koronát. A reklámba beleértjük a közönség érdeklődése fölkeltésének minden módját és formáját: a plakátot, ételsort, szobrocskákat, körlevelet, színes nyomtatványt, szóval mindent, a mit be lehet vonni a hirdetés körébe. Igaz, hogy alig egy esztendeje törötték csak el a hirdetés és naptárbélyegyet, a mi megjelenésenkint harmincz krajczár adóval sújtott minden olyan hirdetés, a melybe a hirdető a címét is beletette és nagyság szerint egy-két krajczárral minden olyan példányt, a melyet nyilvános helyen kifüggesztettek. Naptárnak, a melyben az ünnepek és névnapok még voltak jegyezve, példányonként hat krajczár volt az adója.

Ez az állapot és a kereskedelembe és iparban elfoglalt nagyon szerény helyünk még a fent említett összeget is elég tekintélyesnek tünteti föl. A külföldön bezzeg más ként áll a hirdetés dolga.

Franciaországban manapság hirdetésre száz millió frankot költenek az emberek évenként. A régi közmondás, hogy jó bornak nem kell ezégér, idejét multá. Minden eladó ha árúján túl akar adni, kénytelen kellelten a hirdetésre van utalva. A ki visszariad a plakátotatástól, vagy az újsághirdetéstől, még sem képes kikerülni a reklámtól, mert a magolásán, szállító kecsiján, levélpapírosán, kirakatán fejt ki mindazt a reklámtól, a mi nélkül ma semmi néven nevezendő áru sem találja meg a fogyasztó közönségét.

A száz millió frankból, a melyet Franciaországban reklámra költenek, a minden

néven nevezendő újságok, folyóiratok és naptárak részére negyven millió frank jut évenként, körlevelek és egyéb nyomtatványok évi költsége husz millió, a sok mindenféle plakát, amely az utcán üzletekben, kávéházakban, vendéglőkben, vasutakon, hajókon stb. vonja magára a figyelmet, huszonöt millió frankba kerül minden esztendőben. Az ételsorra, gyújtókatulyákra, tali naptárakra, szobrocskákra stb. alkalmazott hirdetés évi büdzséje fölemészti a fönmaradó tizenöt millió frankot.

(Folyt. köv.)

Belföldi-dolgok.

Az új ágyuk. Jelentettük már, hogy a király előkötete alatt legutóbb tartott katonai tanácskozásokon elhatározottat, hogy az új ágyuk költségei már az 1903 ik évi költségvetésben kérelmek a delegációktól. A terv szerint negyvenhét gyalogsági hadosztály lesz ellátandó új ágyuval, Minden hadosztály három üteget hat hat mozsárágyuval, tehát 18, vagy pedig négy üteget hat hat ágyuval, tehát 24 ágyut kapna. Az új ágyuk előállítási költségei a N. Fr. Pr. értesülése szerint összesen 120-150 millió koronát fognak igényelni. Az 1903 iki költségvetésbe 15-20 millió koronát fognak felvenni első részletként. Az egész készletet a monarchiában fogják előállítani. Az azonban még mindig nincs eldöntve, hogy mely rendszer fog az ágyuknál alkalmaztatni.

A szamos-újvári mandátum. Szamos-Ujvárról jelentik, hogy dr. Gopcsa László, közoktatásügyi miniszteri titkár a képviselőjelöltséget, a melyet a kerület szabadelvű pártjának tekintélyes része lelkesedéssel ajánlott fel neki, nem fogadta el és így Gajzágó Ferenc szamos-újvári járásbírónak ez idő szerint nincs ellenjelöltje.

Lázadás a nagyváradi kórházban. Nagy-Váradról táviratozzák: A biharmegyei kórház női osztályán tegnap lázadásban törték ki a perditák, mert rossz magaviseletük miatt megöltötte az igazgatóság, hogy látogatót fogadjanak. A lázadók megtámadták az osztályorvost és letépték a ruháját. A dühöngőket a kórház személyzete alig tudta megfékezni. Az igazgatókat átadták a rendőrségnek, amely a lázadók közül tizenégyet eltolonczolt.

A boerok szabadságharcza.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jan. 25.

Mikor Chamberlain beszédjét egész terjedelmében közölték a lapok és mi ahoz megjegyzéseket fűztünk, már akkor kifejeztük azon véleményünket, hogy kérdés: vajjon mit akar elérni ezzel a beszéddel a gyarmatügyi miniszter? Mi már akkor is hangsúlyoztuk, bárcsak minden utógondolat nélkül egyengetné Chamberlain a béke útját és ajánlata őszinte, igaz volna.

A beszédészülte első izgalmak napjai alatt nem igen gondolt senki arra, hogy a parlament színe előtt mondott beszéd esetleg csak ravasz fogás. Mi hozzáfűztük azon megjegyzésünket, hogy: kérdés, vajjon Chamberlain nem akar-e csak hatasztás nyerni, vagy pedig nem akarja-e valamelyik nagyhatalmat a közbelépésre így kerülő uton reábirni.

Hogy a lelkesedés első láza elmúlt, most már bonczolgaják mások is a beszédet és

mindinkább fölmerült a kérdés: mit akart a gyarmatügyi miniszter e beszéddel? Annyi már mindinkább előtérbe lép, hogy őszinte nem volt Chamberlain beszéde. A békét Anglia akarja és szívesen is tárgyalna a boerokkal, ez igaz, de: — de a boerok ismerjék el hogy legyőzöttek.

Mielőtt azonban Chamberlain ezt a beszédet elmondta, ő már jól tudja, hogy az afrikai boer vezérek a béke megkötése végett kezdőlépéseket tenni nem fognak. Anglia nagyon jól ismeri a boerok főköveteléseit melyek a boer államok teljes függetlenségében csucsosodnak ki. Más föltételeket a boer vezérek soha sem fognak elfogadni.

Két távirat is hirt ad arról, hogy Dél-Afrikában kisebb ütközetek voltak, de mind-egyikben az angolok vesztek. Egy londoni értesítés szerint egy Dornfontain mellett vívott ütközetben elesett egy angol őrnagy és négy katona és tizen sabet kaptak.

Pretóriából pedig azt táviratozzák, hogy a napokban százötven boer meglepett harminczöt benschülöttet, akik huszonöt yeomanry fedezetesaiatt Lindiquespruit mellett fűvet kaszáltak. Az angolok kemény ellentállat után megadták magukat a tulnyomó számu elenségnek. A boerok részéről elesett hat és megsebesült hat ember.

Mindezen veszteségek arról tesznek tanubizonyságot, hogy a guerilla háborút, ha az angolok szűkebb körre is szoritották, meg törni nem tudták és aligha lesznek képesek. Kitchener már tisztában van ezzel és azért nagyon szeretné, ha a boerokkal valahogy szép szerével békét köthetne, de úgy, hogy az ő dicsőségén csorba ne essék.

Az igaz, hogy a boeroktól függ most már a béke megkötése, de ők aligha fognak Kitchener vagy Chamberlain terveinek felülni.

Érdekes hogy csak tegnapelőtt táviratozott Chamberlain Melbourneba, hogy az angol kormány szívesen venné, ha Ausztrália még ezer embert küldene a harcztérre. Erre a felszólításra, mintegy válaszképpen, a szövetségi parlamentben Higgin boerbarát képviselő egy kérvényt nyújtott be, melyet vagy 800 ember irt alá U-jDél-Walesből Victoriából, Dél-Ausztráliából és Tasmanianából. A kérvény az ausztráliai csapatoknak Dél-Afrikából való visszavonását követeli. A kérvényt a Ház hallgatva fogadta. A miniszterelnök nyomban azt a tetszéssel fogadott kijelentést tette, hogy a kormány eleget fog tenni Higgins kérésének.

Lesz e béke, avagy nem, ez most a beer vezérektől és a hatalmaktól függ. A közvelomány inkább a hatalmaktól reményli a helyzetnek kibonyolódását. Ha Anglia arra hogy önérzetén csorba ne essék, a boerok se fogják ezt könnyen föláldozni. A közbenjáró hatalomnak nenez dolga lesz a két érdekot kiegyenlíteni, de ez általános elismerés bizonyára osztályrészül jut, hogy annyi emberéletet, annyi pusztulást megvéd.

Dráma a fővárosban.

Munkás tragédia.

— Távirati jelentés. —

Budapest, jan. 25.

Halálos végű dráma történt ma éjszaka az angyalföldi Főthi-uton: Matlekovics And-

rás gyári munkás agyonlőtte a vele vadházoságban élő Virt Juliát s azután önmagán ejtett olyan halálos sebet, hogy néhány percnyit kintlódás után meghalt.

A véres drámának okát nem kellett sokáig kutatni. A férfi szorgalmas kezű munkásember hónapok óta nem tudott munkát kapni. Napról napra bejárta a főváros gyarait műhelyeit benn járt a munkaközvetítőben is de keresethez jutni nem tudott. A mi kevés megtakarított pénzük volt hamar elfogyott és aztán egyre kevesbedett a kicsiny szűk szobácska szegényes butorozata ts.

Az utóbbi napokban már a földön háltak egyszerű kemény szalmazsákon s takarójuk is csak a dohos, fülledt levégő volt. A 18. számú ház szomszédai a kik között persze több a munkanélküli, mint a ki munkát kapott, már tegnap észrevették hogy Matlekovics, józan gondolkozású ember nagyon levert.

Az asszony, Virt Julia el is punaszolta az ember szomorúságának okát: két napja már csak ingyen kenyéren éltek. Tegnap este alig hogy leszált az alkony a két ember bezarkozott szobájukba. Később elcsendesedett az egész ház. A szegény emberek hamar keresik fel a but-bánatot felejtő álmot.

Éjjel két óra felé pisztolydörrenés verte föl a környéket. Néhány pillanattal utóbb egy második lövés dördült el. — A szomszédok felugrottak fekhelyükről ki futottak az udvarra. Mind ott voltak a házakói, csak Matlekovicsék lakása maradt zárva.

Ebből sejtették meg hogy a lövés Matlekovicséknél dördülhetett el. Nehézén előkerítettek a valahonnan egy szál gyertyát, meggyújtották és behatoltak a kis szobába: Matlekovics szétroncsolt fejjel feküdt a szobapadozatán, kezében görcsösen szorongatta a még meleg csövé pisztolyt.

Mellette a szalmazsákon vékony sávban foly el az asszonynak pirosuló vére. Az asszonyt a lövés a szíve tájékán érte és rögtön halált okozott. A férfi kinosan vonaglott egy ideig de aztán elszenderült és ki szenvedett.

A véres esetet a szomszédok közölték a közeli rendőrrel a ki viszont a főkapitányságnak tett róla jelentést. Innen kihajtatott egy tisztviselő, a ki később mindkét holttestet beszállította az Üllő-úti boncztani intézetbe. A férfi Udvarnokra való 38 éves ember a nő születési helyét nem lehet megállapítani.

N A P I H I R E K.

— **Istentiszteletek.** Holnap vasárnap a következő sorrendben tartanak meg az istentiszteletek: Nagytemplomban: Dicsőfi József lelkész. Kistemplomban: Szabó Bertalan s. lelkész. Kossuth utcai templomban: Mitrovics Gyula lelkész. Ispótlály templomban: Könyves Tóth Kálmán lelkész. Csapó kerti imaházban: Kovács János elemiiskolai felügyelő. A róm. kath. templomban: vasárnap jan. 26 ó. szt. mise mondja: Pák Emil. 7 ó. szt. mise mondja: Brósztel Lajos. 8 ó. szt. mise gymnaziumi növendékek részére. 9 ó. ünnepélyes nagy mise tartja: dr. Wolafka

Nándor v. püspök prép. kanonok fősp. pleb. segédlettel utánna szt. beszéd, melyet Szabó István mond. 3/4 11 ó. szt. mise a Svetits zárda növendékei és az elemi iskolák részére tartja: Molnár K. Dezső k. igazgató. 1/2 12 ó. szt. mise mondja: Nyári Ignác. Délután 1/3 3 ó. keresztény tanítás tartja: dr. Wolafka Nándor v. püspök prép. kanonok pleb. 3 ó. Lytania. Az ágost. hitv. evang. templomban: d. e. 10 ó. Materny Lajos főesperes tart istentiszteletet.

— **A főispán íthton.** Puky Gyula főispán tegnap este visszaérkezett Budapestről Debreczenbe s megkezdte hivatalos ügyeinek vezetését. Az érdeklődőket értesíteni kívántuk erről.

— **Meghívás.** A szabadelvű párt folyó hó 26 án, vasárnap délután 4 órakor a Bika szálló éttermében közgyűlést tart, melyre a párt tagjait külön meghívó szétküldése nélkül ez uton meghívom. Tártyak: Az intéző-bizottság által előterjesztendő javaslat. A szervezeti szabályzat módosítása. Debreczen 1920. évi jan. 24. Lengyel Imre pártelnök.

— **Debreczen vagyona épületekben.** A városi vagyonleltár egyik jelentékeny részét az épületek összeírása képezi, melyek egyenkint megbecsülve kerültek bele a leltárba. E szerint a becslés szerint Debreczen városnak épületekben a következő vagyona van: Közigazgatási épületek évi jövedelme 25 719 korona, becserítke 685 499 korona 72 fillér. Vendéglők, korcsmák évi jövedelme 42 815 korona, becseríték 844 160 korona 39 fillér. Bérházak évi jövedelme 64 759 korona 64 fillér, becseríték 1 184 174 korona. Egyházi és iskolai épületek évi jövedelme 540 korona, becserítke 1 069 543 korona 75 fillér. Közművelődést épületek évi jövedelme 420 korona, becseríték 1 532 456 korona 60 fillér. Katonai épületek jövedelme 212 505 korona 99 fillér, becseríték 4 737 401 korona 18 fillér. Gazdasági épületek, becserítke 261 925 korona 08 fillér. Vegyes czélú épületek becserítke 106 437 korona 86 fillér.

— **A községi illetékesség elnyerése.** A közigazgatási bíróság egy konkrét esetből kifolyólag érdekes elvi döntést hozott a községi illetékesség megszerzésére vonatkozólag. E szerint nem szükséges annak beigazolása, hogy az érdekelt a négy évi ottlakáson kívül négy éven át a községi terhekhez is állandóan hozzájárult, hanem elég a községi adónak egy ízben való kirovása terhekhez való egyszeri tényleges hozzájárulása.

— **A népkönyvár az elmúlt héten** következő adományok folytak be: Debreczen sz. kir. város 500 koronát, Dr. Engel Ignác 10 kor., K. Tóth Kálmán 6 kor., Kolbánhayer Kálmán, Csiky Lajos, Ozv. Klósz Györgyné 5—5 korona. Ozv. Szabó Ferenczné 4 korona Juhász Sándor csige-kerti gazda 2 kor. Stefan János 1 kor. Falu Kornél tanuló egy kis csupor zsír Károlyi Sándorné 1 tal káposzta 1 véka krumpi N. N. egynegyed véka paszuly. Debreczen, 1902 jan. 24. Szűcs Kálmán főegy. pénztárnok.

— **A tanító sorsa.** Szegény öreg Györfy Lajos. Őt is arra a pályára kényszerítette gonosz sorsa, hol elismerést minél kevesebbet, de rut hálálanságot annál többet lehet találni. Tanító volt huzamos ideig, nevelt a hazának sok derék embert. Azután kifáradt a küzdelemben s 300 forinttal nyugdíjba lépett. Borzasztó összeg ez egy nyolcz tagu családdal bíró apának! Bejött Debreczenbe hogy itt talán majd talál valami foglalkozást. Dehogyan talált! A nyomor, az inség költözött

be hozzá. Többször tordult a városhoz segélyért, de a nemes város végre is meguntta a értesítést küldött illetőségi helyére Bihar-Tordára, hogy csináljanak az öreggel valamit. Bina-Tordáról az előjáróság megadta a választ, hogy az öreget hét gyermekével együtt kényszerutalvással transporálják el oda. Így aztán megéri szegény Györfy Lajos hogy közönséges csavargóként utaztatják illetőségi helyére. Hja! Mit is várna egyebet? Hiszen csak tanító volt az Istenadta!

— **Közigazgatásbizottsági ülés a vármegyén.** Hajdu vármegye közigazgatási bizottsága február hó 10 én közigazgatási bizottsági ülést tart. Az ülés érdekesnek ígérkezik, mert a Fejenczy Elek nyug. főszolgabíró, a vármegye főtisztviselői ellen emelt vádjai kerülnek tárgyalás alá. A belügyminiszterfumból nap nap után érkeznek leiratok, melyek a Rásó Gyula alispán és Veszprémy Zoltán ellen emelt vádakkal vannak tele.

— **A női becsület.** Egy fiatal hivatalnok férfiak társaságában azt állította egy postás kisasszonyról, hogy azért léptették elő, mert meghallgatta az osztályfőnök udvarlását. A kisasszony, mikor értesült erről a nyilatkozatról, rágalmazás miatt beperelte a hivatalnokot. Ez a mai tárgyaláson a valódiságot akarta bizonyítani, azonban a bíró, — tekintettel arra, hogy női becsületről van szó, a bizonyítást nem engedte meg és a fiatalembert aki egy előkelő családnak a tagja két napi fogházra és 50 korona pénzbüntetésre ítélte. A súlyos ítéletet azzal indokolta a bíróság, hogy a vádlott olyan nyilatkozatot tett, a mely valódiság esetében is büntethető és így a hír terjesztésekor nyilvánvaló volt a rosszakarat. A vádlott az ítélet ellen felsőbbézt jelentett be.

— **A tréfa vége.** Szüdüki Gyula lakatosmesternek hat inasa van. Mind a hat fiu a soroksári utca 66 számú házban, a pinceszében levő lakatosműhelyben alszik. Az inasok közül kettő, Prasster János és Mihály, két törökbálinti sváb fiu, akik nem régen jöttek Budapestre, roppant babonások voltak és szörnyen féltek a kísértetektől. Az inasok közül Gozsola György nevű fiu elhatározta hogy meg fogja két társát tréfálni. Éjjeltáiban magára öltött egy fehér lepedőt, valahonnan előkerített egy ócska harangot, azt tizenkétszer megkorgatta és aztán belépett a fiuk szobájába. Nagyobb hatás kedvéért az összehesztelt inasok is remegték és nyöszörögtek a kísértet láttára. A két Prasster fiu fölállt ágyában és imádkozni kezdett. A kísértet ezalatt közel ment hozzájuk és czibálni kezdte hajukat. De már erre mégis föltámadt bennök a hihedt sváb virtus. A kísértet pedig elkezdett hangosan jajgatni és a földhöz vágta magát. A gyertyatűző a szó szoros értelmében kivágta Gozsulának a jobb szemét: Az István kórházba kellett szállítani.

— **Meddig érvényes a pénz?** A régi 20 krajczáros és 10 krajczáros pénzekből még sok helyen abban a hiszemben tartogatnak a annvit amennyit, hogy az ilyen pénzeknek még értékét láthatják. Pedig nem így áll a a dolog. Akinek régi 10, vagy 20 krajczáros van, jól teszi ha elveszi az adóhivatalba. Ott még félértékben beveszik, de csak a jövő héten szombatig. Ugyanott a régi egy krajczárosokat is beváltják 1 fillérben.

— **A levélszekrény tolvaja.** A Nagymester utca és Borz-utca sarkára kitett levélgyjűjtő szekrényt valamelyik tréfás hangulatban levő

emberba
tás vette
oda men
volt a m
nem talá
főnökeg
dörsege
Ferencz
zással.

géplakato
úzte a
mint ny
akinek h
hogy 100
A budap
a széde
kérés
törvény
állapotát
sok kons
progress

sokat tar
rut dolgo
a Homo
apránker
memát e
kor vette
egy nap
kapufélf
ben levő
látni a re

töröt fog
Ambrus
dezése
terelte r
fogott be
lakos és
hasonló
A betöré
vigyázati
várakozó
és elmer
vettek el
czenben
keresked
miat tes
két vesz
tartja.

gazdát n
ei éjnek
tanyara.
fopást, n
dolgot s
azonnal

földmive
hatóság
fajtákat
fajtában
ban teki
tett azo
móicsia
kenyül
radukezi
azt akar
termelés
rom neg
gyümöle
azon vid
zően ért

Bálint sz
férjhez

emberbarátunk eltovábbította az éjjel. A postás vette észre a furcsa atentátumot, mikor oda ment, hogy a leveleket kiszedje. Nagy volt a meglepetése, hogy a drága szekrényt nem találta. Ekkeseredésében jelentést tett a főnökségnek, mely azonnal értesítette a rendőrséget a lopásról. A rendőrség Harmathy Ferenc rendőrbiztost bízta meg a nyomozással.

— **Örült vagy gonosztevő?** Szalai István géplakatos éveken keresztül rendszeresen üzte a házasságszedelgést. Nem kevesebb mint nyolcz olyan nővel kezdett viszonyt, akinek házasságot ígért azért mert megtudta hogy 1000-2000 korona hozományuk van. A budapesti büntetőtörvényszék letartóztatta a szedelgő embert, de védőjének kérésére a bíróság elrendelte, hogy a törvényszék vizsgálja meg a vádlott elmebeli állapotát. Ez megtörtént és a szakértő orvosok konstatálták, hogy a vádlott paralysis progressivában szenved.

— **Fehérneműt lopott.** Szép Zsófia nem sokat tarthat a nevére, mert annak dacára rut dolgot mivel, Cselédképen tartózkodott a Homok utcán Szaradies Jánosnéval s apránként mintegy 20 korona értékű fehérneműt ellopkodott tőle. Az asszony csak akkor vette észre a lopást, mikor Szép Zsófia egy napon köszönés nélkül vett búcsút a kapufélfától. A Debreczenből eltűnt, szökésben levő eselédet most igen szeretné meglátni a rendőrség.

— **Elfogott betörők.** Két veszedelmes betörőt fogott el tegnap a csendőrség Porcsin Ambrus lovasrendőrőrsparancsnok felfedezése folytán, kinek előzetes nyomozása terelte rá a csendőrség figyelmét. A kit elfogott betörő neve Sternberg Lajos téglási lakos és Szalkai András csavargó, ki már hasonló betörésekért négy évi fegyházat ült. A betöréseket Szalkai követte el nagy elővigyázattal Sternberg ezalatt a kocsiával kunvárákozott. A zsákmányt kocsiára pakolták és elmenekültek. Nagyon sok betörést követtek el a vidéken. Ők követték el Debreczenben a Link Lipót és Swartz Fülöp borkereskedők kárára elkövetett betörést, a mint tegnap a rendőrségen beösmerték. A két veszedelmes betörőt a rendőrség fogva tartja.

— **Ellopott széna.** Balogh Ferenc níföldi gazdát meglopták. Egy boglya szénáját vittek el éjnek idején s átszállították a szomszéd tanyára. Balogh Ferenc akkor vette észre a lopást, mikor reggel felébredett. Megtudta a dolgot s jelentést tett a rendőrségnek, hol azonnal megindították a nyomozást.

— **A gyümölcsfajok redukciója.** Darányi földművelésügyi miniszter fölhívta a törvényhatóságok útján a kevésbé értékes gyümölcsfajtákat a termelésből vonják ki és kevesebb fajtában állapodjanak meg. A miniszter azonban tekintettel az újabb időben Amerikában tett azon tapasztalokra, hogy egy egy gyümölcsfa magában termelve hiányosan termékenyül és rosszul terem, a nagyobb fajta redukcióknak nem helyeali s e fölhívással azt akarja elérni, hogy a selejtesebb fajták termelésével hagyjanak föl a gazdák és három négy fajtában állapodjanak meg egy egy gyümölcsnemre nézve, olyanokba, melyek azon vidéken vőben is teremnek és kedvezően értékesíthetők.

— **Szerencsétlenség a nászmenetnél.** Jaksa Bálint szénatalasi gazdaember a napokban férjhez adta a leányát. Egy szomszédalu-

béli módos fiatal gazda volt a vőlegény, aki a lagzi után kocsin indult hazafelé a menyasszonyával. A menyasszony kocsiját nagy nászkíséret követte s az első vőfély ősi szokás szerint vigan lövöldözött az uton. Egy magas hegyoldalán át vezető fordulónál a lovak megijedtek a lövéstől s a kocsit magukkal ríntották a mélységbe. Az esés következtében a menyasszony nyakát törte s nyomban meghalt, Mikos József, a lövöldöző vőfély és Habek Eszter koszorúsleány pedig szintén halálos sérüléseket szenvedtek. A násznép a halott menyasszonnyal visszatért Szénásfaluba, hol a lakodalmat gyász váltotta föl.

— **Vértelen műtét.** Bécs város bálján érdekes kis epizód játszódott le, melyet azonban a hősnő szerencsésére csak kevesen vettek észre. A dolog a bevezetésül tánczolt menuette közben történt. A megnyitó hölgyek előirt toilletájához feketé keresztszallagos fekete atlaszczipő tartozott. Tánczközben az egyik tánczosnő szalagja föloldódott s a szegény fiatal leány egészen szerencsétlenség érezte magát, mert nem tudta módját ejteni, hogy az akadályt a táncz megzavarása nélkül elhárítsa. A szalag mindinkább kioldódott, a helyzet kellemetlenebb lett a tánczosnőre nézve. Ekkor jött a segítség egy bálbiztosági tag személyében, aki véletlenül orvos. A renitens szalag már az estrandé figyelmét is magára vonta. Az orvos a tánczosnőhöz közeledett s odasugta neki: «Tárceltem megoperálom.» Gyorsan odaadta cildarét a szomszédjának s a legközelebbi pauzát felhasználva hogy a fekete szalagot gyors metszéssel eltávolítsa. Magkönyebbülten lélekzett föl a hölgy. Az illető ur isörült sikerült mentésének, habár czilindere a kritikus pillanatban csak nem a tánczoló közepé került. Egy főherczeg észrevette a sikerült műtétet s később mosolyogva jegyezte meg: »Doktor ur, a műtét teljesen vértelenül folyt le.«

— **Az adózó közönség figyelmébe!** Felhívjuk mindazon ház és földbirtokosok, kiknek ingatlanán bekebelezett tartozásuk van, hogy az erre vonatkozó teher bevallási ívetket az általános pótdadó kivételénél figyelembe vétel céljából a városi adóügyosztálynál 1902 évi január 31-ig saját érdekükben beadni el ne mulasszák, mert a később beérkező bevallási ívek figyelembe vehetők nem lesznek. A kiknek részére az így bevalláshoz szükséges nyomtatvány kézbesítve nem lett volna, de erre igényt tartanak, a városi adóügyi irodában — város háza I emelet 30 szám — a hol azt kitöltve beadniok kell — díjtalanul kaphatnak.

— **Leégett kastély.** Pusztító tűzvészről értesít deési tudósítónk Br. Bornemissza Károly Szolnok Dobokamegyefőispánjának deréki kastélyugyanis a napokban porigéget. Akastélyban abban az időben, amikor kigyuladt, senki sem tartózkodott s így mentésről szó sem lehetett s így az értékes, szép épület egész berendezésévet együtt a tiz martalékává lett.

Színház.

MUSOR.

Szombaton. Gasparone.
Vasárnap. d. u. Gyimesi vadvirág. —
Este: A zsidó honvéd népszimű.

Keddén, január hó 28 án, bérlet 97 ik szám «A» Svinákok. Operette 3 felvonásban.

Szerdán, január hó 29 én bérlet 98-ik szám «B» — Gasparone. Nagy operette 3

felvonásban. Zenejét [szerezette: Miloczker Károly.

Csütörtökön, január hó 30 án, bérlet 99 ik szám «C» ujdonságul először: A nevezetes kastély. Vigjáték 3 felvonásban.

Pénteken, január 31-én, bérlet 100 ik szám «A» — másodsor: a nevezetes kastély.

Szombaton, február hó 1 én bérlet 101 ik szám «B» — A páholy. Bohózat 3 felvonásban.

Vasárnap, február hó 2-án két előadás; délután 3 órakor felhelyákkal: Szép Heléna. Operette 3 felvonásban; este 7 és fél órakor, bérletszűnetben: Az idmádis kis pap. Eredeti népszimű 3 felvonásban. Irta: Almásy Tihmér.

* **A páholy.** Tegnap hetedszer került színre telt ház előtt a páholy. A nagy közönség az este is sokat mulatott a darab bohóságain. A szereplők közül Szathmáry, Kis Irén Sarkady, Szabó Imra tünnek ki jó játékkal. A többi szereplők igyekeztek hogy az előadás sikerüljön.

* **Tapolczai Dezső vendégfellepte.** A mint értesültünk az igazgatóságnak sikerült Tapolczai Dezső két estére vendégszereplésre megnyerni, Tapolczai mikor a debreczeni színház tagja volt mindig a közönség kedvence volt. Tapolczai a jövő hét folyamán, Keddén és Szerdán fog fellépni. A két estére már előjegyzéseket elfogadnak a színházi pénztárnál. A közönség bizonyára nagy örömmel fogja viszont látni Tapolczait a ki egyszer kedvence volt.

* **Szoer Ilonka — az Operaház tagja.** Szoer Ilonka tegnap írta alá új szerződését, mely őt rendkívül előnyös föltételekkel egy évre az Operaház kötelékéhez fűzi. A szerződés szerint Szoer Ilonka már május elsejével tagja lesz az Operaháznak, de működését ott csak szeptemberben, az új szezon elején kezdi meg. A májustól szeptemberig terjedő időt arra fogja fölhasználni, hogy repertoart szerezzon magának új szerepkörében. A művész második vendégszereplése vasárnap lesz az Operaházban, amikor a Villars dragonyosa-i-ban lép föl, harmadik vendégjátéka pedig február 15 én lesz a Hoffmann mesében. Február 1 től 15 ig nagyobb vidéki színházakon, ugymint Győrött, Kassán, Mikocon és Debreczenben lép föl, márcziusban pedig a Vigszínházban fog vendégszerepleni.

Mulatságok.

Farsangi Naptár.

Január 25 én. Kereskedők bálja Bikában.

Január 25-én, Függetlenségi-Kör tánczes-télya.

Január 26 án. Polgári-Kör bálja Bikában.
Február 1 én. Kőművesek Iparosok és segédek zárkörű tánczestélye Koronában.

Február 1 án. Bohóc-estély Bikában.

Február 2 án. Iparos-Kör bálja Bikában.

Február 15-én. Filléregylet tea-estélye Bikában.

☉ **Bohóc-estély.** A magyar államvasút műhely alkalmazottai, mint azt már említettük, február hó 1-én tartják felte érdekesnek ígérkező bohóc-estélyüket. A megjelenő hölgyeket igen díszesen kiállított tánczrenddel lepi meg a rendezőbizottság, mely

tárczrend mellett, hogy kellemes emlékül fog szolgálni, hasznos tárgy is lesz. E jóízű, tréfásan szórakoztató mulatságot melegen ajánljuk a közönség nagyobb foku pártolásába.

A Concordia-malom égése.

— Saját tudósítónktól. —

Évtizedek óta nem pusztított a fővárosban olyan óriási tüzvész, mint tegnap éjjel. A Külső-Soroksári-úton levő Concordia-malom gyullt ki és az egyre terjedő lángtengernek áldozatul esett az egész malom. — Emberélet is esett áldozatul a tűznek. — Két tűzoltó és egy munkás a lángokba veszett.

Részletes tudósításunk a következő:

Éjjeli 12 óra után csaptak ki az első lángok, a malomnak a soroksári-útra néző buzatisztító szárny épületéből. Az első és az ötödik emelet egyidejűleg gyullt ki. — A kapus vette észre a tüzet és azonnal értesítette róla a tűzörséget. Az egész balparti tűzoltóság kivonult a tűz helyszínére, amely már ekkorra valóságos lángenger volt.

Oltásról szó sem lehetett, mert az épületnek belső faberendezésében, valamint az őrlés alatt levő buzában egyre tovább haragpódzott a tűz. Ennélfogva igyekeztek megmenteni a gépházat, a liszt- és gabonarakárokat. Azoanban ez a fáradozás is hiábavalónak bizonyult, mert a tűz csakhamar átcsapott a lisztrakára, ahol az ott felbalmazott óriási mennyiségű és körülbelül százhuszezer korona értékű liszt néhány perc alatt meggyulladt és bűzös, fojtó füstfelhőjével megakadályozta a tűz tovaterjedésének megállítását.

Eközben az őrlő szárnyépületben egyre dühöngött a tűz. Egymás után omlottak be az emeletek, egymás után zuhantak alá a gépek. Beomlott a lisztrakár teteje, valamint a lisztrakárt az őrlőhelyiséggel összekötő épület teteje is.

A városi tűzoltóság és az önkéntes tűzoltóság egy-egy gőzfecskendője, valamint a gyár gőzfecskendője ezatall szüntelenül ontották vizsugarakat a lángtengerre, mely, mintha a pokol tüze lett volna, annál erősbben égett.

A tűzoltók vakmerő módon és életüket kockáztatva fáradoztak a tűz eloltásán és az önfeláldozásnak két tűzoltó életét áldozta fel.

Herczeg Mihály és Szmilkó Ferencz városi tűzoltók és Siroki János gyári tűzoltó az őrlőépület szárnytetején igyekeztek a tűz terjedésének gátat vetni, amikor észrevették, hogy körülöttük hirtelen az egész tető kigyulladt. Siroki vette először észre a veszedelemet és szóló társainak, hogy meneküljenek. Ő maga azonnal lebecsátkozott a tető egyik nyílásán, de Herczegnek és Szmilkónak már nem volt erre ideje. Herczeg alatt ugyanis beomlott a tető és a szegény ember a következő pillanatban a lángoló zsarátokközé zuhant.

Közben megsebesültek még: Havacska Ferencz őrparancsnok, Kovács István csővezető, Horváth József, Bokányi Gyula és Molnár Nándor tűzoltók, Hevési Sándor és Piles Antal önkéntes tűzoltók, Nagy László tűzoltó és Katona János malommunkás. A mentők nyújtották valamennyinek az első segílyt, amely után részint a kórházba, részint a lakásukra szállították a sebesülteket. A könnyen sérülteket pedig a helyszínen hagyták.

A tűz hajnali négy óra tájban már átcsapott a tizenöt méter magas újonnan épült buzarakárba. A tető égett le először, majd égni kezdett a felhalmozott buza felsőrése. Oltásról itt sem lehetett szó, igyekeztek tehát megmenteni azt, ami még megmenthető. Az épület alsó részét megbontották és azon kezdték meg a gabona kihordását.

A tűz okát ez idő szerint megállapítani nem lehet. Némelyek azt hiszik, hogy a tűz boszúból okozott gyújtogatás következménye. A malom vezetősége ugyanis a napokban 50-60 munkást elbocsátott és éppen a mai napra is felmondott körülbelül 30 munkásnak. Sokan ezeket gyanúsítják. Gyújtogatás mellett szól mindenesetre az, hogy a lángok egyidőben két három helyen is kicsaptak, valamint az a körülmény is, hogy a napokban elbocsátott munkások igen el voltak keseredve és közülök az egyik a szomszédos füstörvületben így nyilatkozott:

— Csak leégne ez a nyomorult malom. Az emberek felvesszik néhány hétre, azután elbocsátják és kenyér nélkül maradnak.

A tűz színhelyén holnap délelőtt fogják a tűzvizsgálatot megtartani.

Különbélek.

+ A hercegnő első szavai. A római királyi palotában egy nagyfontosságú kérdés fölött folyik a vita. A kis Jolanda hercegnő már két hónapos és minthogy okos gyermek, már tudja mondani: papa mama, ami a királyi szülőket természetesen módfelett gyönyörködteti. Mindez nagyon szép dolog, de a királyi gyermek angol apólonője, miss Dickens, azt állítja, hogy az érdem övé, mert ő tanította meg a gyermeket a fűvő szavakra, amire a hercegnő olasz dajkája, Cinti felháborodva jelenti ki, hogy az nem igaz, mert különben a gyermek a papa és mama szót angolul ejtené ki. Ezzel azonban még nincs befejezve a viszálykodás, hanem még csak ezután indul meg a harcz, a mikor a gyermek igazán elkezd beszélni és már fogadásokat is kötöttek rá, hogy mely nyelven angolul vagy olaszul fogja-e az első szót ki-ejteni. Hogyan fog a fogadás eldőlni, igazán nem lehet előre tudni, mert a gyermeket csaknem teljesen miss Dickens gondolja, de környezetében majdnem folyton olaszul beszélnek. A két asszonynak meg más oka is van a vetélkedésre, mert római szokás szerint az apólonőt megajándékozzák, amikor a gyermek az első szót kimondja. A királyt és a királynét a furesza háboru nagyon mulattatja.

*
— Azfaltbe'yárság Szentpéterváron. Némrégiben történt Párizsban, hogy egy urias szony olyan szerencsétlenül ütött meg napernyőjével egy toladó asfaltbetyárt, hogy az illető belehalt. Ennek az esetnek ötletéből egy szentpétervári orosz lap kérdést intézett az orosz írkokhoz és művészekhez, hogy mint vélekednek a férfiak toladó viselkedéséről a hölgyekkel szemben. A kérdésre néhány nagyon eredeti válasz érkezett az illető orosz lap szerkesztőségéhez, amelyek közül az érdekesebbeket ide iktatjuk: Awsenko, az ismert nevű orosz regényíró a következőket írta: »A szentpétervári hölgyek nem nyújtanak alkalmat a férfiaknak, hogy molesztálják őket, mert a szentpétervári asszonyok maguk molesztálják a férfiakat.« A külföldön is előnyösen ismert Potapenko így felel a kérdésre: »Sehol a világon nem bántanak az asszonyok a toladó férfiakkal olyan jószágos engedékenységgel, mint Szentpéterváron: különösen a diákkisasszonyok, meg a karékesnők.« A válaszok közlését az illető orosz lap glosszákkal kíséri és azt írja többek közt, hogy: még soha sem történt meg Oroszországban, hogy egy toladó lért orosz nő poionütöi volna.

+ Olaj-háboru. Különös háboruság folyik Chardon ohioi városkában. A hadokozó felek között ugyancsak nagy a különbség. Az egyik fél egy Méboin Hossler nevű szegény házai olaj-kereskedő vele szemben áll a milliókai rendelkező Standard Oil Co olaj társulat. A Standard olaj társulatot bántotta az, hogy Hossler nem az ő olajukat árulja.

Rendkívüli olcsó áron ajánlotta neki a társulat olaját, csak hogy ne csináljon konkurencziát az ő olajuknak. Hossler azonban kijelentette, hogy Standard társulat olaját nem árulja, ha ingyen adják is. Erre a társulat ugyancsak házaltatni kezdett az olajjal. Föl-szerelt egy olajos kocsi és az utasítást adta a kocsi²nak, hogy feleáron adja az olajat. De a társulat olaja nem kell Chardonban a a kutyának se. A chardoniak valóságos kivilágítást rendeznek, csak hogy minél több olajat vegyenek a tőkésökkel daczoló Hossler-től. Messze vidékről mennek a farmerek olajat venni Chardonba, de csakis Hossler-től. A Standard-társulat egyik megbízottja szép összeget ajánlott föl Hosslernek, ha föl hagy az olaj árulásával. A nyakas Hossler azonban méltó akar lenni a chardoniak bámulatára és az ajánlatot nem fogadta el.

A Rothschildok nonoráriuma.

— január 25.

A bécsi Rothschild Albertné egy nagy kórházat akart építtetni a szegények számára és magához hívatta egy lapszerkesztő ismerősét Singer Vilmost.

— Edes szerkesztő ur, nekem egy olyan megbízható emberre van szükségem; a ki egy tervezetet tudna készíteni, milyen módon alapíthatnék én egy jótékony intézetet.

— Ha csak ez kell, én tudok egy igen megbízható embert ajánlani a bárónénak. A redakciómban dolgozik és ugyis ez az ő rovata.

— Helyes. Akkor sziveskedjék megbizni őt ezzel a munkával és ha készen lesz, felhozni hozzám.

Az ujságíró nagy buzgalommal látott a munkához és két nap alatt el is készült vele. Akkor aztán átadta a szerkesztőjének, a ki fölviite a bárónéhoz. Rothschildné egészen el volt ragadtatva.

— Pompás! Elragadó! És mily hamar elkészült vele! No ez igazán csodálatos.

— Oh rendkívüli szorgalmas ember! A báróné azonban egyszerre zavartan, akadozva szólal meg:

— Valóban . . . nem is tudom, hogy . . . az ilyen nagy munkát . . . mivel hálálhatnám meg . . .

A szerkesztő mosolyogva válaszolta: — Ezt teljesen a bárónéra bízhatom! Rothschildné bizonytalan hangon folytatta:

— Nem szeretném, ha nagyon hálátlan nak tartana az a kitünő ember . . . Talán úgy gondolom . . . ötvenezer forint nem lesz sok érte . . .

A szerkesztő megdöbbenve meresztette ki a szemeit.

— Tyűh! Ötvenezer forint?! De hova gondol báróné?

— Talán nagyon keveset mondtam? Bocsásson meg, de én még sohasem vásároltam semmit . . . én ebben egy kissé tájékozatlan vagyok . . .

— Sőt ellenkezőleg! Hiszen ötvenezer forintért egész kórházat lehet építeni nem egy tervezet.

— Hát mennyit adjak?

— Ha egy ezrest ad neki a báróné, fejeidmileg bőkezű lesz.

— Hát jó! Legyen — kétezer forint!

Átnyújtotta az utalványt és mentegő tődött, hogy ő nem lesz az oka, ha zsugorinak fogja tartani őt az ujságíró.

A szerkesztő nagy diadallal vitte az utalványt a munkatársához.

— No mit gondol, mennyit kapott a munkájáért?

Az újságíró egy nagyot nyelt és vakmerően mondta:

— Hát legalább is — kétszáz forintot.

— Haha, Az ám! Itt van kétezer forint.

Az újságíró alig hitt a szemének. De a szerkesztő dicsekedve folytatta:

— Bizony! Kétezer forint! És képzelje, a báróné örök erejével ötvenezer forintot akart adni! Ötvenezer forintot!

Az újságírónak egyszerre megnyult az arca és savanyuan kérdezte:

— És?

A szerkesztő idegesen felelte:

— Micsoda és?

— Tudniillik hol az ötvenezer forint?

— No halja!... Hát csak nem hiszi, hogy ötvenezer forintot elfogadjak!

Az újságíró nem szólt semmit, zsebre dugta az utalványt, behúzódott a szobájába és a következő levelet írta Rothschildnének:

»Méltóságos báróné! Az én szerkesztőm igen jó ember, csak kissé tájékozatlan pénz dolgában. Az én munkámnak ugyanis a megszokott régi árszabály szerint ötvenezer forint a díja. Azt hiszem, a báróné nem fog nehezteni rám, amiért ezt tiszteletteljesen becses tudomására hozom. Tisztelettel: X. Y.«

A báróné elolvasta a levelet és örvendezve kiáltott föl:

— Lám, hogy én rögtön eltaláltam az összeget. Valóban, arra a szerkesztőre sem hallgatok többet pénzdolgában!

És elküldte az utalványt...

Ingatlanok forgalma.

1. Szilágyi Péter Hermina és Imre. veszik Horogh József és társaitól a debreczeni 993 sz. tjkvben 10224. 10425. 10426. és 10427. hrsz. a felveszt ingatlán jutalékokat 24800. koronáért.

2. Tikasz István és neje veszik Szabani Gábor és társaitól a debreczeni 3915. számú tjkvben. 5459. hrsz. a felveszt boldogkerti szőlőt 700 koronáért.

3. Kaszás József és neje veszik Lengyel Lászlónéval a debreczeni 6727. sz. tjkvben. a 3756 a-1 a-1 (b és 3757 a-1 a-1) a 2. hrsz. a foglalt ingatlánokat 960. koronáért.

CSARNOK.

A komikus.

— Elbeszélés. —

Írta: Sz. Á.

— Ugy ki takarodsz a házamból, levelezem rólad a kezemet!

Béla hallgatag volt, apja is, az öreg anya csak sirt, sirt, egyebet nem tehetett. A fiu felhasználván egy magános percet, összedetett hamarjában egy kis faház neműt stb. s egy éjjel neki indult gyalog táskájával a város felé.

Hajnaltalán indult a vonat s távozott a városból a kis színész csapat egy új taggal szaporodva.

VI

A kolozsvári színház ajtai megnyitk. Beállt az ősz s a téli saison kezdte vesze-

A közönség már alig várja az előadások megkezdését, hogy kedvelt színészeit tapssal jutalmazza művészetükért. De leginkább várja a Szendri Béla komikust és raját Borogi Ilona drámai színésznőt, kik egy év alatt igen megnyerték a közönség tetszését. Ez a színész pár boldogan élt, szeretve egymást s szeretve kis fiukat a kis Bétát, ki már 5-ik évében jár.

A Szép utcában vettek ki lakást az első emeleten, hol a múlt évben is laktak. A régi lakók mind nagy örömmel fogadták az érkezőket, különösen a kis Bétát, ki az egész háznak gyermeke volt; mert míg szüleik a színháznál voltak elfoglalva a kis fiu hol egyik, hol másik lakónál talált szórakozást. Különösen otthon érezte magát egy öreg házaspárnál, kik hátul az udvarban laktak visszavonultan a világtól. Az öreg férfi egy szép hófehér szakállu aggastyán nem mutatta magát soha. Szobájából napokig ki nem jött s alig várta, hogy 9 óra legyen. A mikor is szokta mondani azok a komédiák sok elmenjenek a színházhoz, hogy az ő kis játszótársa kis Bétukája lejöjjön és nála töltse az egész délelőt. A délutánok már szomorubbantak, a kis fiu szülei olyankor otthon voltak s nem engedték sehová.

Egy délelőtt az öregek hiába várták a kis Bétát beteg lett, három orvos jött hozzá s kimondták, hogy nem hiszik, mi szerint meglehessen menteni. A házmester vitte a hírt az emeletről a kis hátulso házba, hogy a kis fiu hogy és miként van; mert mint mondta az öreg Kovács; mert az volt a hátulso ház lakója, ő nem megy fel ahhoz a komédiás néphez.

Már 9 éve, hogy fiát nem látta s ennek oka az a komédiás leány, ki elrabolta tőle egyetlen magzatát.

Ahogy fia elhagyta a házat, az öreg b s komor lett, nem is tudott senkihez egy jó szót szólni. A cselédekhez durva volt. gorbomb, kegyetlen. Gyűlölt mindenkit öreg nejjén kívül, ki nem mert már sirni sem férje előtt. Órákig elültök szóltanul a szoba sarkába s gondolatuk messze, messze járt Bétájok után.

Kilenc év telt el így, a két öreget meg viselte a bánat annyira, hogy hófehérek lettek.

A gróf könnyelmű lett, kártván sokat vesztet. Később a börzén játszott, híven, hogy elvesztett vagyonát visszaszeresheti; de az egész birtok elment. Zsidó kézre került, ki az öreg Kovácsot tovább nem tartotta meg tisztartónak.

Be költöztek hát Kolozsvárra, hogy kevés megtakarított pénzcskéjükből a világtól visszavonultan éljék hátralevő napjaikat. A kis Béla, mint mindenkihez a házban az öregekhez is ellátogatott s az öregek igen megkedvelték a gyermeket csak azon sóhajtoztak, hogy komédiás gyermeke! — Oh be kár!

(Vége köv.)

Csak RETHY-féle fogadjunk el!

A valódi Réthy-féle pemetefü-czukorka csak a készítőnél vagy az alábbi gyógyszerárakban kapható:

Debreczenben:

Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovács Sándor, Mihalovics Jenő, Rotschnek Emil, Szilcs Ferencz, Tóth Béla gyógyszerárakban. Hajdu-Sámszonban: Molnár Miklós gyógyszerárakban.

Az első hazai nánási szalmakalap gyárban

egy megfelelő bizonyítványokkal rendelkező gépész — Stabél géphez azonnal felvételük. — Ajánlatok az igények megjelölése és a bizonyítványok beküldése mellett

Sohler István

gyárosokhoz intézendők Hajdu Nánáson. Ugyanott egy használt, jókarban levő 4 ló erejű gőzmotor azonnal eladó. — Megtekinthető a gyártelepen bármikor.

A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszert, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölési alkalmaztatik köszvénynél, csúznál és meghűléseknel.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cizéjeggyel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapeston.

Richter F. Ad. és társa,
csanak. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Cognac

CZUBA-BUROZIER & Cie.

FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.

Mindenütt kapható.

Vasárnapok: RUDA ÉS BLOCHMANN Budapest—Bécs.

